Civilutskottets betänkande
2017/18:CU36

Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler och i konsumentkreditlagen.

Lagändringarna innebär att ett skriftlighetskrav införs vid telefonförsäljning i syfte att stärka konsumentskyddet. Det ska inte längre vara möjligt att ingå ett avtal muntligen om näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal. Om telefonkontakten leder till att parterna vill ingå ett avtal ska näringsidkaren bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. För att ingå ett giltigt avtal ska det krävas att konsumenten efter telefonsamtalet skriftligen accepterar näringsidkarens anbud. Om en näringsidkare levererar varor eller utför tjänster trots att det inte finns något giltigt avtal ska konsumenten inte vara betalningsskyldig för dessa. Skriftlighetskravet ska gälla för produkter och tjänster som omfattas av distansavtalslagen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2018.

Vidare föreslår utskottet ett tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet bör regeringen påbörja ett arbete med att utreda om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning till konsumenter bör gälla för ytterligare varor och tjänster, som bl.a. lotterier och paketresor, och återkomma med förslag.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns två reservationer (M, SD, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:129 Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 3
Redogörelse för ärendet 4
Ärendet och dess beredning 4
Utskottets överväganden 5
Regeringens lagförslag 5
Skriftlighetskravets omfattning 9
Reservationer 13
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, C, L, KD) 13
2. Skriftlighetskravets omfattning, punkt 2 (SD) 13
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 15
Propositionen 15
Följdmotionerna 15
Bilaga 2
Regeringens lagförslag 16
Bilaga 3
Utskottets lagförslag 26

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler med den ändringen att

– 3 kap. 1 och 8 §§ ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

– det i 3 kap. ska införas en ny paragraf, 4 a §, av den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3 och att ingressen ska ha den lydelse som följer av detta,

2. lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:129 punkt 2, bifaller delvis proposition 2017/18:129 punkt 1 och avslår motion 2017/18:4024 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) yrkande 2.

Reservation 1 (M, C, L, KD)

2. Skriftlighetskravets omfattning

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör påbörja ett arbete med att utreda om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning till konsumenter bör gälla för ytterligare varor och tjänster som bl.a. lotterier och paketresor och återkomma med förslag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2017/18:4024 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) yrkande 1 och avslår motion 2017/18:4022 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD).

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 6 juni 2018

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Roger Hedlund (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Lars Beckman (M), Johanna Haraldsson (S), Mikael Eskilandersson (SD), Nooshi Dadgostar (V), ClasGöran Carlsson (S) och Said Abdu (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I oktober 2013 gavs en särskild utredare i uppdrag att överväga och bedöma om konsumentskyddet i samband med telefonförsäljning behöver stärkas och vid behov föreslå åtgärder. I uppdraget ingick att överväga om det bör införas ett krav på skriftlig bekräftelse vid telefonförsäljning till konsumenter. Inom ramen för uppdraget har även resultatet av en särskild kartläggning av problemen vid telefonförsäljning av finansiella tjänster och produkter hanterats (SOU 2014:85). Uppdraget redovisades i juni 2015 i betänkandet Ett stärkt konsumentskydd vid telefonförsäljning (SOU 2015:61).

Betänkandet har remissbehandlats.

I propositionen behandlas de lagförslag som lämnas i betänkandet och som handlar om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning till konsumenter. Övriga delar av betänkandet bereds vidare i Regeringskansliet.

Lagrådet har yttrat sig över regeringens lagförslag.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Två motioner har väckts med anledning av propositionen. Motionsförslagen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med vissa ändringar och avslår motionsyrkandet om ett senare datum för lagändringarnas ikraftträdande.

Jämför reservation 1 (M, C, L, KD).

Nuvarande ordning

Ett avtal som ingås per telefon utan att parterna träffas är ett s.k. distansavtal. Bestämmelser om distansavtal finns i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler (distansavtalslagen). Lagen gäller när avtal om varor och icke finansiella tjänster samt avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument ingås på distans. Lagen grundar sig i huvudsak på två EU-direktiv, vilka brukar benämnas konsumenträttighetsdirektivet och direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster. Regleringen i distansavtalslagen innebär att näringsidkaren är skyldig att lämna viss information till konsumenten och att konsumenten i regel har ångerrätt, dvs. rätt att frånträda avtalet inom viss tid. Enligt hittillsvarande ordning finns i lagen, med ett undantag i 3 kap. 4 a § när det gäller telefonförsäljning på premiepensionsområdet, inga formkrav för hur avtal ingås. Det innebär att avtal kan ingås muntligen per telefon. Utskottet noterar i sammanhanget att riksdagen den 31 maj 2018 beslutade att införa en bestämmelse i socialförsäkringsbalken om förbud mot marknadsföring och försäljning av tjänster och produkter på premiepensionsområdet via telefon. Med anledning av förbudet ska 3 kap. 4 a § upphöra att gälla. Dessa lagändringar träder i kraft den 1 juli 2018 (prop. 2017/18:247, bet. 2017/18:SfU30, rskr. 2017/18:347).

Det finns vidare bestämmelser i marknadsföringslagen (2008:486) som reglerar hur telefonförsäljning får användas i marknadsföringssyfte. Telefonförsäljning får användas så länge konsumenten inte tydligt har motsatt sig det (s.k. opt out). Upprepade och oönskade kontakter per telefon kan vidare anses vara aggressiv marknadsföring och kan därmed förbjudas. Detsamma gäller om en näringsidkare i marknadsföringsmaterial vilseleder konsumenten genom att oriktigt ge intryck av att han eller hon redan beställt en produkt, t.ex. genom att inkludera en faktura. Sanktionsbestämmelser i marknadsföringslagen kan också tillämpas, om näringsidkaren brister i sin informationsskyldighet enligt distansavtalslagen. Det innebär bl.a. att en näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna väsentlig information får åläggas att vid vite lämna den informationen.

Konsumentskyddande regler som är tillämpliga vid telefonförsäljning finns även i annan lagstiftning, bl.a. lagen (2003:862) om finansiell rådgivning till konsumenter, försäkringsavtalslagen (2005:104), lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och konsumentkreditlagen (2010:1846). Dessa lagar innehåller bl.a. informationskrav för näringsidkaren.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att ett skriftlighetskrav ska införas för att stärka konsumentskyddet vid telefonförsäljning.

Regeringen bedömer att det finns brister i konsumentskyddet vid telefonförsäljning som behöver åtgärdas. Även om det är särskilt angeläget att komma till rätta med den oseriösa försäljningen, är det enligt regeringens mening också angeläget att generellt stärka konsumenters ställning och förutsättningar att göra välgrundade val vid telefonförsäljning. Såväl klagomålen som riktas mot telefonförsäljning som den allmänna uppfattningen om företeelsen som sådan visar också på att konsumentskyddet och i förlängningen förtroendet för denna försäljningskanal behöver stärkas.

Regeringens utgångspunkt är att skapa förutsättningar för en mer välfungerande marknad där det råder bättre balans mellan konsumenters och näringsidkares intressen. Näringsidkare bör ha möjlighet att bedriva konkurrenskraftig verksamhet med hjälp av telefonförsäljning samtidigt som konsumenter bör ha möjlighet att fatta välgrundade beslut i samband med sådan försäljning.

Enligt regeringens uppfattning är det tydligt att de generella problem med telefonförsäljning som finns inte kan lösas enbart genom en mer effektiv tillsyn, informationsinsatser eller ytterligare marknadsrättsliga åtgärder. Inte heller bedöms åtgärder som syftar till att få till stånd en ökad självreglering inom näringslivet som en framkomlig väg. En branschöverenskommelse omfattar i regel inte heller alla näringsidkare och särskilt inte dem som bedriver oseriös försäljning per telefon. För att införa mer långtgående krav än vad olika branscher är villiga att acceptera krävs lagstiftningsåtgärder. Sådana åtgärder är också en förutsättning för att kunna utforma bindande civilrättsliga regler som enskilda kan åberopa i domstol. Enligt regeringen framstår det mot denna bakgrund som nödvändigt att vidta lagstiftningsåtgärder för att förbättra konsumentskyddet vid telefonförsäljning.

Vid en avvägning mellan de olika intressen som gör sig gällande är det enligt regeringens mening motiverat att införa ett skriftligt formkrav för att stärka konsumentskyddet vid telefonförsäljning.

Förslaget innebär att det inte längre ska vara möjligt att ingå ett avtal muntligen om näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett avtal enligt distansavtalslagen. Om telefonkontakten leder till att parterna vill ingå ett avtal, ska näringsidkaren bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Det innebär att anbudet kan bekräftas t.ex. per post, e-post

eller sms. Förslaget utesluter inte heller andra tekniska lösningar när det finns hinder att använda sig av e-post eller sms.

Enligt förslaget ingås ett avtal genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar näringsidkarens anbud. Konsumentens skriftliga godkännande ska lämnas först när samtalet är avslutat. Kravet på skriftlighet utesluter inte att konsumenten godkänner anbudet elektroniskt, t.ex. genom e-post eller sms. Om ett avtal inte ingås på detta sätt är det ogiltigt, och konsumenten är då inte skyldig att betala för några varor eller tjänster.

Skriftlighetskravet ska gälla för produkter och tjänster som omfattas av distansavtalslagen.

För att säkerställa att det stärkta konsumentskydd som nu föreslås får avsedd effekt föreslår regeringen även att näringsidkaren i anbudsbekräftelsen ska informera konsumenten om att ett avtal är ogiltigt om konsumenten inte skriftligen accepterar anbudet efter telefonsamtalet och att konsumenten i sådant fall inte är betalningsskyldig för några varor eller tjänster.

Vidare föreslås att näringsidkarens skyldighet enligt distansavtalslagen att i början av ett telefonsamtal informera konsumenten om bl.a. sin identitet och syftet med samtalet ska gälla om näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal.

Näringsidkaren ska vid lämnande av information vid avtal om finansiella tjänster och instrument enligt 3 kap. 3 § distansavtalslagen även ta särskild hänsyn till behovet av skydd för andra särskilt utsatta personer än underåriga.

I propositionen föreslås dessutom vissa anpassningar och följdändringar i distansavtalslagen och konsumentkreditlagen. En särreglering av näringsidkarens informationsskyldighet i de fall ett avtal får ingås per telefon föreslås i 3 kap. 4 a § distansavtalslagen.

Regeringen anför i propositionen att den avser att följa upp reformen och dess konsekvenser för att säkerställa att syftet med reformen uppnås och att det samtidigt finns förutsättningar för en konkurrenskraftig utveckling av företag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2018. De nya reglerna bör tillämpas endast vid avtal som ingås efter ikraftträdandet. Enligt regeringens bedömning behövs det inte någon övergångsbestämmelse om detta. Regeringen anför när det gäller datumet för ikraftträdandet att lagändringarna innebär ett stärkt konsumentskydd och att det är angeläget att de träder i kraft så snart som möjligt. Samtidigt behövs viss tid för företagen att anpassa sina rutiner och för berörda myndigheter och organisationer att informera konsumenterna om de nya reglerna.

Motionen

I kommittémotion 2017/18:4024 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) föreslås att riksdagen beslutar att lagändringarna ska träda i kraft den 1 februari 2019 (yrkande 2). Motionärerna anför bl.a. att företagen behöver få rimlig tid på sig att ställa om säljsystem och utbilda personal.

Utskottets ställningstagande

Telefonförsäljning är en utbredd försäljningskanal som har fördelar både för företag och konsumenter. Samtidigt har det under en längre tid funnits betydande konsumentskyddsproblem med telefonförsäljning. De problem som har lyfts fram handlar bl.a. om att konsumenter felaktigt påstås ha ingått avtal eller att de ingår avtal utan att de förstår avtalets innebörd. Utskottet välkomnar därför förslaget att införa ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning i syfte att stärka konsumentskyddet. Genom förslaget skapas förutsättningar för en mer välfungerande marknad för telefonförsäljning. Ett skriftlighetskrav ger konsumenten större trygghet genom att han eller hon tillförsäkras så fullständig information som möjligt om avtalets innebörd. Det leder också till större klarhet i bevishänseende för parterna om att avtal har ingåtts och vad som gäller mellan dem. Det finns vidare anledning att anta att ett skriftlighetskrav leder till att utrymmet för oseriösa företag att agera på området minskar och att förtroendet generellt för telefonförsäljning som försäljningskanal ökar.

Utskottet kan konstatera att det väckts ett motionsyrkande som går emot regeringens lagförslag endast när det gäller tidpunkten för lagändringarnas ikraftträdande. Utskottet delar regeringens bedömning att det är angeläget att lagändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Som regeringen föreslår bör lagändringarna träda i kraft den 1 september 2018.

Riksdagen beslutade den 31 maj 2018 att införa en bestämmelse i socialförsäkringsbalken om förbud mot försäljning av tjänster och produkter på premiepensionsområdet via telefon. Den nya bestämmelsen innebär dels att 3 kap. 1 och 8 §§ distansavtalslagen får ändrade lydelser, dels att 3 kap. 4 a § samma lag ska upphöra att gälla. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2018 (prop. 2017/18:247, bet. 2017/18:SfU30, rskr. 2017/18:347). Enligt utskottets mening bör, som föreslås i den nu aktuella propositionen, det i 3 kap. distansavtalslagen finnas en särskild reglering av näringsidkarens informationsskyldighet i de fall ett avtal får ingås per telefon. En bestämmelse om detta, i den lydelse som föreslås i propositionen, bör därför införas i 3 kap. 4 a § distansavtalslagen med följdändringar i 3 kap. 1 och 8 §§ samma lag. Utskottets förslag framgår av bilaga 3.

Utskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen bör anta regeringens lagförslag av de skäl som anförs i propositionen med de ändringar som utskottet föreslår i bilaga 3. Motion 2017/18:4024 (KD, M, C, L) yrkande 2 bör avslås.

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som innehåller förslag till tillkännagivanden i frågor som anknyter till lagförslagen.

Skriftlighetskravets omfattning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör påbörja ett arbete med att utreda om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning till konsumenter bör gälla för ytterligare varor och tjänster som bl.a. lotterier och paketresor och återkomma med förslag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen. Riksdagen avslår en motion om att förbjuda telefonförsäljning av lotter och andra speltjänster.

Jämför reservation 2 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:4024 föreslår Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) ett tillkännagivande om att skriftlighetskravet vid telefonförsäljning ska gälla vid samtliga telefonavtal där säljaren kontaktar köparen, inklusive försäljning av bl.a. lotter (yrkande 1).

I kommittémotion 2017/18:4022 föreslår Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) ett tillkännagivande om att införa särskilda regler för försäljning av lotter och spel som i princip gör det helt förbjudet att sälja lotter och andra speltjänster över telefon.

Den nya regleringen om skriftlighetskrav vid telefonförsäljning

Regleringen om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning införs i distansavtalslagen. Lagen gäller när avtal om varor och icke finansiella tjänster samt avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument ingås på distans. Skriftlighetskravet ska gälla för varor och tjänster som omfattas av distansavtalslagen.

Regeringen har i propositionen som skäl för detta anfört bl.a. följande:

> När det gäller omfattningen av ett skriftlighetskrav delar regeringen utredningens bedömning att ett skriftlighetskrav endast bör gälla försäljning till konsumenter och att det är lämpligt att det skriftlighetskrav som nu föreslås införs i distansavtalslagen. Den lagen innehåller generella bestämmelser om konsumentskydd vid distansavtal och även det skriftlighetskrav som i dag gäller vid telefonförsäljning på premiepensionsområdet. Lagen gäller när avtal om varor och icke finansiella tjänster samt avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument ingås på distans. Redan i dag gäller alltså bestämmelser i lagen när t.ex. ett avtal om försäkringar eller konsumentkrediter ingås per telefon. Det finns därför inte skäl för en särreglering i t.ex. försäkringsavtalslagen, vilket Svensk Försäkring föreslår.
>
> – – –
>
> Några remissinstanser, bl.a. Konsumentverket och Svensk Handel, påpekar att distansavtalslagen inte omfattar telefonförsäljning av vissa varor och tjänster och framhåller särskilt lotteritjänster.

> Lotteriinspektionen anser att antalet klagomål när det gäller telefonförsäljning av lotterier inte motiverar ett skriftlighetskrav. För det fall klagomålen skulle öka framhåller inspektionen att den då kan ställa särskilda krav vid tillståndsgivningen. Skälet till att lotteritjänster undantas från distansavtalslagens tillämpningsområde är att sådana tjänster inte omfattas av konsumenträttighetsdirektivet. Vid genomförandet av det direktivet konstaterades att lotterier regleras i lotterilagen (1994:1000), som begränsar rätten att anordna lotterier, och att konsumenträttighetsdirektivets bestämmelser inte är anpassade för avtal som gäller spel och lotterier (prop. 2013/14:15 s. 37). Det finns alltså ett särskilt konsumentskydd på området, som dessutom nyligen har varit föremål för en översyn (SOU 2017:30). I lagrådsremissen En omreglerad spelmarknad, som regeringen beslutade den 21 december 2017, lämnas förslag som innebär att konsumentskyddet på området stärks. Licens ska krävas för att tillhandahålla spel på den svenska marknaden. Den som spelar ska som huvudregel registrera sig och den som har licens ska skydda spelarna från överdrivet spelande. Det finns i detta lagstiftningsärende inte beredningsunderlag för att lämna ett förslag om att utöver dessa nämnda åtgärder för att stärka konsumentskyddet även införa ett skriftlighetskrav när det gäller lotteri- eller andra speltjänster. Regeringen utesluter dock inte att det, som utredningen också framhåller, på sikt kan finnas anledning att överväga ett skriftlighetskrav även för speltjänster. Regeringen avser att följa frågan.
>
> En reglering i distansavtalslagen innebär att skriftlighetskravet kommer att gälla distansavtal enligt den lagens definition, dvs. avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och där kommunikationen uteslutande sker på distans (1 kap. 2 §). Det kommer vidare att gälla försäljning av produkter och tjänster som omfattas av den lagen. Det innebär bl.a. att den situationen att en ideell förening per telefon ber om en gåva för välgörande ändamål inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

Proposition 2017/18:220 En omreglerad spelmarknad

I proposition 2017/18:220 En omreglerad spelmarknad föreslås en ny spellag. Den föreslagna lagen innehåller bl.a. bestämmelser om marknadsföring av spel. Någon särskild reglering av telefonförsäljning föreslås inte i propositionen. Propositionen har behandlats av kulturutskottet i betänkande 2017/18:KrU8. Utskottet har ställt sig bakom regeringens förslag.

Proposition 2017/18:225 En ny paketreselag – ett starkare resenärsskydd

Frågan om skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av paketresor har berörts i proposition 2017/18:225 En ny paketreselag – ett starkare resenärsskydd. I propositionen anför regeringen bl.a. följande:

> Eftersom avtal om paketresor inte omfattas av distansavtalslagen kommer skriftlighetskravet inte att gälla vid telefonförsäljning av paketresor. Något hinder mot att införa ett sådant krav för paketresor finns inte (se artikel 27 i paketresedirektivet som ändrar artikel 3.3 g i konsumenträttighetsdirektivet). Frågan har dock inte övervägts av utredningen och det finns därför inte beredningsunderlag att nu föreslå ett sådant krav. Det torde

också vara ovanligt att paketresor säljs genom telefonförsäljning på näringsidkarens initiativ. Ingen remissinstans pekar heller på att det finns något problem på området. Regeringen utesluter dock inte att det på sikt kan finnas anledning att överväga ett skriftlighetskrav även för paketresor. Regeringen avser att följa frågan.

Någon motion har inte väckts med anledning av propositionen. Propositionen har behandlats av civilutskottet i betänkande 2017/18:CU29. Utskottet har ställt sig bakom regeringens förslag.

Ny reglering vid försäljning av tjänster och produkter på premiepensionsområdet

Som redovisats ovan beslutade riksdagen den 31 maj 2018 att införa en bestämmelse i socialförsäkringsbalken om förbud mot marknadsföring och försäljning av tjänster och produkter på premiepensionsområdet via telefon. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2018 (prop. 2017/18:247, bet. 2017/18:SfU30, rskr. 2017/18:347).

Frågesvar

Frågan om att införa ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av lotter har bl.a. tagits upp i flera skriftliga frågor.

Statsrådet Heléne Fritzon anförde den 25 april 2018 följande som svar på en skriftlig fråga om hon och regeringen är beredda att införa krav på skriftliga avtal även vid telefonförsäljning av lotter (fr. 2017/18:1195).

> Regeringen överlämnade i mars en proposition till riksdagen med förslag om skriftlighetskrav vid telefonförsäljning. Det är glädjande att det verkar finnas ett starkt stöd i riksdagen för ett sådant krav. Skriftlighetskravet införs i distansavtalslagen, i enlighet med förslaget från utredningen som tillsattes av den dåvarande borgerliga regeringen. Därigenom kommer det att gälla för flertalet varor och tjänster som säljs per telefon. Distansavtalslagen omfattar dock inte försäljning av lotteri- och andra speltjänster. Detta har sin förklaring i att speltjänster inte omfattas av EU:s konsumenträttighetsdirektiv som distansavtalslagen bygger på och att det finns ett särskilt konsumentskydd på området. Regeringen har nyligen föreslagit att detta konsumentskydd ytterligare ska stärkas genom en ny spellag.
>
> Det är hög tid att vidta åtgärder för att stärka konsumentskyddet och få en mer välfungerande marknad för telefonförsäljning. Som framgår av propositionen utesluter regeringen inte att det framöver kan finnas anledning att överväga ett skriftlighetskrav även för telefonförsäljning av speltjänster. Jag avser att följa frågan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkandet ställt sig bakom regeringens lagförslag om att införa ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning. I och med att regleringen om ett skriftlighetskrav införs i distansavtalslagen kommer dock skriftlighetskravet endast att gälla vid telefonförsäljning av varor och tjänster

som omfattas av den lagen. Det innebär att det förstärkta konsumentskyddet inte kommer att omfatta telefonförsäljning till konsumenter av varor och tjänster som ligger utanför distansavtalslagens tillämpningsområde, som t.ex. lotterier och andra speltjänster och paketresor. Utskottet anser att detta är en brist i regleringen.

Som framgår av propositionen och statsrådet Heléne Fritzons frågesvar utesluter inte regeringen att det framöver kan finnas anledning att överväga ett skriftlighetskrav även för telefonförsäljning av speltjänster. Regeringen gör i proposition 2017/18:225 En ny paketreselag – ett starkare resenärsskydd samma övervägande när det gäller telefonförsäljning av paketresor.

Enligt utskottets mening finns det inte skäl att föreslå någon åtgärd med anledning av yrkandet i motion 2017/18:4022 (SD) om att införa regler som i princip gör det helt förbjudet att sälja lotter och andra speltjänster per telefon. Motionen bör avslås.

För att ytterligare förstärka konsumentskyddet vid telefonförsäljning anser utskottet däremot att det är angeläget att möjligheten att utöka skriftlighetskravet till att omfatta fler produkter och tjänster ses över. En sådan översyn bör avse de fall där en näringsidkare på eget initiativ kontaktar en konsument per telefon i syfte att ingå ett avtal. Utskottet anser därför att regeringen bör påbörja ett arbete med att utreda om ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning till konsumenter bör gälla för ytterligare varor och tjänster, som bl.a. lotterier och paketresor, och återkomma med förslag. Det som utskottet nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Motion 2017/18:4024 (KD, M, C, L) yrkande 1 bör således bifallas.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M, C, L, KD)

av Caroline Szyber (KD), Mats Green (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ola Johansson (C), Lars Beckman (M) och Said Abdu (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler med den ändringen att

– 3 kap. 1 och 8 §§ ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

– det i 3 kap. ska införas en ny paragraf, 4 a §, av den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3 och att ingressen ska ha den lydelse som följer av detta,

– lagen ska träda i kraft den 1 februari 2019,

2. lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846) med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 februari 2019.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4024 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) yrkande 2 och
bifaller delvis proposition 2017/18:129 punkterna 1 och 2.

Ställningstagande

I likhet med utskottsmajoriteten ställer vi oss bakom lagförslagens sakliga innehåll. Vi anser dock att tidpunkten för ikraftträdandet bör senareläggas då företagen behöver få rimlig tid på sig att ställa om säljsystem och utbilda personal. Enligt vår mening bör lagändringarna träda i kraft den 1 februari 2019.

2. Skriftlighetskravets omfattning, punkt 2 (SD)

av Roger Hedlund (SD) och Mikael Eskilandersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4022 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) och

avslår motion
2017/18:4024 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) yrkande 1.

Ställningstagande

Spelberoende är ett ökande problem i Sverige. Vi anser att det är oetiskt att det sker försäljning av lotter och spel om pengar genom att en telefonförsäljare ringer upp personer och försöker övertala dem att köpa lotter och andra speltjänster, ofta med förespeglingar om hur mycket man kan vinna. Enligt vår mening bör det därför införas särskilda regler för speltjänster som i princip gör det helt förbjudet att sälja lotter och andra speltjänster per telefon. Vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag i enlighet med det anförda. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:129 Skriftlighetskrav vid telefonförsäljning:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Följdmotionerna

2017/18:4022 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilda regler för försäljning av lotter och spel ska införas som i princip gör det helt förbjudet att sälja lotter och spel över telefon, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:4024 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skriftlighetskravet vid telefonförsäljning ska gälla vid samtliga telefonavtal där säljaren kontaktar köparen, inklusive försäljning av bl.a. lotter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen beslutar att de lagförslag som läggs fram i propositionen ska träda i kraft den 1 februari 2019.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler[1]

dels att 2 kap. 2–5 och 8 §§, 3 kap. 1, 3–4 a och 8 §§ och rubriken närmast före 2 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 3 a §, och närmast före 2 kap. 3 a och 4 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

2 kap.

2 §[2]

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, organisationsnummer, telefonnummer och telefaxnummer samt sin adress och e-postadress, och, om näringsidkaren agerar för någon annans räkning, dennes motsvarande uppgifter,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig med hänsyn till varan eller tjänsten och till hur informationen ges,

3. varans eller tjänstens pris, inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas; om avtalet löper på obegränsad tid eller avser en prenumeration, ska även kostnaderna per faktureringsperiod och per månad anges,

4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

5. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

6. villkoren för betalning samt för leverans eller fullgörande på något annat sätt och tidpunkt för leverans eller fullgörande; om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska det i början av beställningsprocessen anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen,

7. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

8. den rätt som konsumenten har att reklamera enligt lag, hur reklamation kan göras och gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan vända sig för att framställa klagomål,

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2014:14.

[2] Senaste lydelse 2014:14.

9. huruvida och under vilka förutsättningar det finns en ångerrätt, tidsfristen och övriga villkor för ångerrätten, hur ångerrätten utövas samt att det finns ett standardformulär för utövande av ångerrätten och hur konsumenten kan ta del av det,

10. den skyldighet konsumenten vid utövande av ångerrätten kan ha att på egen bekostnad återsända varan samt, vid distansavtal, kostnaden för att återsända varan om den är sådan att den inte kan återsändas med post,

11. huruvida konsumenten är skyldig att ersätta näringsidkaren enligt 15 § 3 eller 4,

12. garantier eller liknande utfästelser samt den assistans och service som gäller efter försäljningen,

13. uppförandekoder som gäller för näringsidkaren och hur konsumenten kan ta del av dem,

14. avtalets löptid,

15. kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet,

16. villkoren för att säga upp avtalet, om det gäller tills vidare eller förnyas automatiskt,

17. funktionen hos digitalt innehåll, inbegripet tekniska skyddsåtgärder, och vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet, och

18. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

Vid en auktion får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Under samma förutsättning får information enligt första stycket 8 om gatuadressen till det verksamhetsställe dit konsumenten kan framställa klagomål avse auktionsförrättarens verksamhetsställe.

Vid telefonförsäljning ska försäljaren i början av samtalet informera konsumenten om sitt namn, samtalets syfte, näringsidkarens identitet och försäljarens relation till näringsidkaren.

Hur information ska ges *vid distansavtal*

I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 § *första och andra styckena* ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

Hur information ska ges *innan ett distansavtal ingås*

3 §[3]

I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

[3] Senaste lydelse 2014:14.

Om avtalet ska ingås *med hjälp av* ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–4, 14 och 16 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 9 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås *genom* ett sådant medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1, i fråga om näringsidkarens namn och organisationsnummer, 2–4, 14 och 16 ges med hjälp av det kommunikationsmedlet. Om det finns en ångerrätt, ska information enligt 2 § första stycket 9 också ges med hjälp av kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket ska ges på något annat lämpligt sätt i enlighet med kraven i första stycket i denna paragraf.

Om avtalet ska ingås på näringsidkarens webbplats, ska konsumenten särskilt uppmärksammas på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–4 och 14–16.

Särskilda regler vid telefonförsäljning

3 a §

Om näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal, ska konsumenten i början av samtalet informeras om näringsidkarens identitet, syftet med samtalet och namnet på den person som är i kontakt med konsumenten och hans eller hennes relation till näringsidkaren.

Om ett avtal ska ingås till följd av en sådan kontakt som avses i första stycket, ska näringsidkaren bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Ett avtal ingås genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar näringsidkarens anbud. Ett avtal som inte har ingåtts på detta sätt är ogiltigt och konsumenten är då inte skyldig att betala för några varor eller tjänster. Konsumenten ska informeras om

detta i näringsidkarens bekräftelse av anbudet.

Hur information ska ges efter det att ett distansavtal har ingåtts

4 §[4]

När ett distansavtal har ingåtts ska näringsidkaren inom rimlig tid ge konsumenten en bekräftelse på avtalet. Bekräftelsen ska ges senast när varan levereras eller tjänsten börjar utföras.

Bekräftelsen ska ges i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och innehålla den information enligt 2 § *första och andra styckena* som inte redan getts i sådan form. Om konsumenten i enlighet med 11 § 11 har gått med på att det inte finns någon ångerrätt vid köp av digitalt innehåll, ska det framgå av bekräftelsen.

Bekräftelsen ska ges i en *handling eller i någon annan* läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och innehålla den information enligt 2 § som inte redan *har* getts i sådan form. Om konsumenten i enlighet med 11 § 11 har gått med på att det inte finns någon ångerrätt vid köp av digitalt innehåll, ska det framgå av bekräftelsen.

5 §[5]

I fråga om avtal utanför affärslokaler ska informationen enligt 2 § *första och andra styckena* ges klart och begripligt i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

I fråga om avtal utanför affärslokaler ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Särskild hänsyn ska tas till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta personer.

När ett avtal har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten en kopia av det undertecknade avtalet eller en bekräftelse på avtalet. Kopian eller bekräftelsen ska ges i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om konsumenten i enlighet med 11 § 11 har gått med på att det inte finns någon ångerrätt vid köp av digitalt innehåll, ska det framgå av kopian eller bekräftelsen.

8 §[6]

Informationen enligt 2 § *första och andra styckena* är en del av avtalet, såvida parterna inte uttryckligen har kommit överens om något annat.

Informationen enligt 2 § är en del av avtalet, såvida parterna inte uttryckligen har kommit överens om något annat.

[4] Senaste lydelse 2014:14.
[5] Senaste lydelse 2014:14.
[6] Senaste lydelse 2014:14.

3 kap.

1 §[7]

Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument.

Kapitlet gäller även för avtal utanför affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster. Kapitlet gäller dock inte för ett sådant avtal, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor eller om avtalet omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846).

Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser.

Om parterna inom ett år ingår ett nytt avtal om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och *4 §§ och 4 a § tredje stycket.*	Om parterna inom ett år ingår ett nytt avtal om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och *4 a §§.*

Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.

3 §[8]

I rimlig tid innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge information om

1. sitt namn och organisationsnummer, sin adress, sitt telefonnummer eller sin e-postadress och sin huvudsakliga verksamhet samt motsvarande uppgifter beträffande en mellanman som näringsidkaren anlitar, inklusive uppgift om dennes relation till näringsidkaren,
2. ansvarig tillsynsmyndighet, om verksamheten kräver tillstånd,
3. den finansiella tjänstens eller det finansiella instrumentets huvudsakliga egenskaper,
4. den finansiella tjänstens eller det finansiella instrumentets pris, inbegripet arvoden, skatter och avgifter,
5. att det med avtalet kan följa skatter, avgifter eller kostnader som varken betalas genom näringsidkaren eller påförs av denne,
6. de särskilda risker som följer med det finansiella instrument som avtalet avser, inklusive uppgift om att den tidigare värdeutvecklingen och avkastningen inte ger någon säker vägledning i fråga om den framtida utvecklingen och avkastningen,
7. sättet för betalning och för fullgörande,
8. vad som gäller om ångerrätt enligt denna lag, inklusive uppgift om vad konsumenten enligt 11 § kan komma att få betala vid utövande av ångerrätten,

[7] Senaste lydelse 2014:221.
[8] Senaste lydelse 2014:14.

9. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

10. den tid under vilken erbjudandet gäller,

11. avtalets kortaste löptid, om avtalet avser en fortlöpande eller periodiskt återkommande finansiell tjänst,

12. vad som gäller om uppsägning av avtalet i förtid eller ensidigt,

13. vilket lands lag om marknadsföring som har följts,

14. avtalsvillkor om vilket lands lag som ska tillämpas på avtalet och om vilken domstol som är behörig,

15. på vilket språk avtalsvillkoren och informationen tillhandahålls och på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden,

16. hur klagomål i fråga om avtalet behandlas och vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol, och

17. vilka garantifonder eller liknande ersättningssystem som finns.

Informationen ska ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd för underåriga.	Informationen ska ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd för underåriga *och andra särskilt utsatta personer.*

I rimlig tid innan ett avtal ingås ska näringsidkaren också tillhandahålla samtliga avtalsvillkor.

Informationen och avtalsvillkoren ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om avtalet ska ingås genom ett medel för distanskommunikation som inte tillåter att informationen och avtalsvillkoren ges i sådan form före avtalsslutet, ska näringsidkaren ge konsumenten informationen i denna form snarast efter det att avtalet har ingåtts.

Om avtalet avser en betaltjänst enligt lagen (2010:751) om betaltjänster gäller inte första stycket 1–4, 11, 12 och 14–16.

4 §

Vid telefonförsäljning skall näringsidkaren i början av varje samtal ge konsumenten information om sin identitet och namnet på den person som är i kontakt med konsumenten och dennes relation till näringsidkaren. Näringsidkaren skall då också informera om samtalets syfte. Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver näringsidkaren inte ge all den information som anges i 3 § första stycket utan endast information enligt 3 § första stycket 3–6, 8 och 15. Näringsidkaren skall dock upplysa konsumenten om att ytter-	*Om näringsidkaren på eget initiativ kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal, ska konsumenten i början av samtalet informeras om näringsidkarens identitet, syftet med samtalet och namnet på den person som är i kontakt med konsumenten och hans eller hennes relation till näringsidkaren.*

ligare information finns tillgänglig på begäran samt ange vad denna information avser. Det som sägs i 3 § andra stycket gäller också vid telefonförsäljning.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts skall näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 3 § första stycket och samtliga avtalsvillkor i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Om ett avtal ska ingås till följd av en sådan kontakt som avses i första stycket, ska näringsidkaren bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

Ett avtal ingås genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar näringsidkarens anbud. Ett avtal som inte har ingåtts på detta sätt är ogiltigt och konsumenten är då inte skyldig att betala för några finansiella tjänster eller finansiella instrument. Konsumenten ska informeras om detta i näringsidkarens bekräftelse av anbudet.

4 a §[9]

Vid telefonförsäljning av en förvaltningstjänst eller en rådgivningstjänst som avser premiepension ingås ett avtal genom att konsumenten skriftligen accepterar näringsidkarens anbud.

Ett avtal som inte har ingåtts enligt första stycket är ogiltigt. Konsumenten är då inte skyldig att betala för utförda tjänster.

I de fall ett avtal får ingås per telefon behöver näringsidkaren, om konsumenten uttryckligen samtycker till det, under samtalet endast ge information enligt 3 § första stycket 3–6, 8 och 15. Näringsidkaren ska dock upplysa konsumenten om att ytterligare information finns tillgänglig på begäran och ange vad denna information avser.

Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 3 § första stycket och samtliga avtalsvillkor i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

[9] Senaste lydelse 2014:221.

I stället för 4 § andra stycket gäller att näringsidkaren i rimlig tid innan ett avtal som avses i första stycket ingås ska ge konsumenten all information enligt 3 § första stycket och samtliga avtalsvillkor i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Av informationen ska även innebörden av att konsumenten inte skriftligen accepterar näringsidkarens anbud framgå.

8 §[10]

Ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås. Vid avtal om livförsäkring börjar ångerfristen dock löpa den dag då konsumenten får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Ångerfristen börjar löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor enligt 3 § fjärde stycket, *4 § andra stycket* eller 4 a § *tredje* stycket kommer konsumenten till handa.

Ångerfristen börjar löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor enligt 3 § fjärde stycket eller 4 a § *andra* stycket kommer konsumenten till handa.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2018.

[10] Senaste lydelse 2014:221.

2 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Härigenom föreskrivs att 10 och 10 a §§ konsumentkreditlagen (2010:1846) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §[1]	
Vid telefonförsäljning av en kredit tillämpas i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket *det som föreskrivs i 3 kap. 4 § första stycket* lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om	Vid *sådan* telefonförsäljning av en kredit *som avses i 3 kap. 4 a § första stycket* lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler tillämpas *det stycket* i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om

1. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjande av krediten,
2. kreditavtalets löptid,
3. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
4. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
5. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, och
6. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor.

Om det är fråga om en kredit som avses i 9 §, ska beskrivningen innehålla information om kreditbeloppet, krediträntan med villkor för den och angivande av referensindex eller referensräntor samt den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

10 a §[2]	
Vid telefonförsäljning av en bostadskredit gäller att den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt *3 kap. 4 § första stycket* lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler åt-	Vid *sådan* telefonförsäljning av en bostadskredit *som avses i 3 kap. 4 a § första stycket* lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler gäller att den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska

[1] Senaste lydelse 2014:17.
[2] Senaste lydelse 2016:1031.

minstone ska innehålla de uppgifter som avses i det i 9 a § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

ges enligt *det stycket* åtminstone ska innehålla de uppgifter som avses i det i 9 a § angivna standardiserade EU-faktabladets del A, avsnitten 3–6.

Första stycket gäller dock inte för en bostadskredit där kreditfordran ska betalas först i samband med att den egendom som utgör säkerhet överlåts med anledning av att låntagaren uppnår en viss ålder eller på grund av låntagarens sviktande hälsa eller död.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2018.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler

Lydelse enligt riksdagens beslut (rskr. 2017/18:347)	*Utskottets förslag*
3 kap.	
1 §	
Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument.	
Kapitlet gäller även för avtal utanför affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster. Kapitlet gäller dock inte för ett sådant avtal, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor eller om avtalet omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846).	
Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser.	
Om parterna inom ett år ingår ett nytt avtal om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och *4* §§.	Om parterna inom ett år ingår ett nytt avtal om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och *4 a* §§.
Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.	
	4 a §
	I de fall ett avtal får ingås per telefon behöver näringsidkaren, om konsumenten uttryckligen samtycker till det, under samtalet endast ge information enligt 3 § första stycket 3–6, 8 och 15. Näringsidkaren ska dock upplysa konsumenten om att ytterligare information finns tillgänglig på begäran och ange vad denna information avser.

	Snarast efter det att avtalet har ingåtts ska näringsidkaren ge konsumenten all den information som avses i 3 § första stycket och samtliga avtalsvillkor i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

8 §

Ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås. Vid avtal om livförsäkring börjar ångerfristen dock löpa den dag då konsumenten får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Ångerfristen börjar löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor enligt 3 § fjärde stycket eller *4 § andra stycket* kommer konsumenten till handa.	Ångerfristen börjar löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor enligt 3 § fjärde stycket eller *4 a § andra stycket* kommer konsumenten till handa.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2018